

Copii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

APEL PENTRU PROPUNERI DE PROIECTE

SCHEMA DE GRANTURI MICI „LOCAL”
(lansată pe 10.12.2013)

RO 10 “Copii și tineri în situații de risc și Inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale”

- Granturile SEE 2009-2014 -

București

2013

INFORMATII GENERALE DESPRE PROGRAM

Programul RO10 "Copii și tineri aflați în situații de risc și Inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale" este finanțat prin intermediul Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European (SEE) 2009-2014.

Ariile de program: Copii și tineri aflați în situații de risc și Inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale

Obiectivul general al programului este întărirea coeziunii economice și sociale la nivel național, regional și local.

Programul își propune să contribuie la îmbunătățirea situației copiilor și tinerilor aflați în situații de risc (cu atenție specială acordată celor de etnie romă) prin implicarea mai activă în evoluția lor a părinților/tutorilor, a furnizorilor de servicii, a comunității în general, precum și inițierea/pilotarea unor măsuri inovative în domeniul incluziunii sociale. Activitățile finanțate în cadrul programului vor contribui la reducerea diferențelor economice și sociale care separă aceste grupuri vulnerabile de restul societății.

Obiectivele specifice ale programului sunt:

- a) Implementarea de măsuri integrate, efective și eficiente, adresate grupurilor de copii și tineri vulnerabili, care se confruntă cu riscuri specifice, în vederea promovării incluziunii sociale,
- b) Dezvoltarea de inițiative menite să reducă inegalitățile și să îmbunătățească măsurile de combatere a discriminării grupurilor vulnerabile, excluziunea lor socială și economică, măsuri inițiate, în colaborare, de către autorități locale și regionale, respectiv de către actori din mediul privat și al societății civile.

Pentru atingerea primului obiectiv specific al programului, Operatorul de Program (OP) va organiza trei apeluri de propuneri de proiect, respectiv:

- LOCAL - schemă de granturi mici care se concentrează pe proiecte dezvoltate la nivel comunitar/local adresată comunităților cu procent crescut/însemnat de populație romă (apel care va fi lansat pe 10 decembrie 2013);
- SINERGII PENTRU VIITOR – copii în situații de risc (apel care va fi lansat pe 18 decembrie 2013) – adresat proiectelor mari, derulate la nivel județean/municipal, regional sau național;
- SINERGII PENTRU VIITOR – tineri în situații de risc (apel care va fi lansat pe 18 decembrie 2013) – adresat proiectelor mari, derulate la nivel județean/municipal, regional sau național.

Pentru atingerea celui de-al doilea obiectiv specific, OP va organiza apelul de propuneri de proiecte COERENT (proiecte de dimensiuni medii). Acesta va fi lansat pe 14 martie 2014 și va susține inițiative concrete de reducere a inegalităților la nivel național și de îmbunătățire a măsurilor antidiscriminare, dezvoltate prin cooperarea actorilor sociali locali și regionali.

Rezultatele așteptate ale programului sunt după cum urmează:

- înființarea unor noi servicii sau a unor componente noi în cadrul unor servicii deja existente care să ofere asistență integrată pentru un număr de 7.000 de copii și tineri aflați în situații de risc (*dintre care 2.000 de copii și 800 de tineri de etnie romă*);
- 8.000 de părinți/tutori ai copiilor și tinerilor aflați în situații de risc (*dintre care 3.000 de etnie romă*) care primesc servicii specifice de suport;

- 300 de profesioniști (*inclusiv de etnie romă*) care furnizează servicii copiilor/tinerilor aflați în situații de risc instruiți;
- îmbunătățirea frecvenței școlare, în special în rândul copiilor de etnie romă, inclusiv creșterea accesului și participării la educația preșcolară;
- creșterea nivelului de conștientizare privind importanța educației în rândul familiilor de etnie romă și a comunităților locale, în general;
- o mai bună dezvoltare a abilităților de viață în rândul copiilor și tinerilor instituționalizați sau aparținând altor grupuri vulnerabile;
- profesioniști mai bine pregătiți pentru lucrul cu copiii și tinerii, respectiv în rândul celor implicați în problematica incluziunii sociale;
- creșterea gradului de acces la servicii adaptate nevoilor copiilor și tinerilor la risc;
- adoptarea de măsuri coerente, la nivel local și regional, care să vizeze inegalitățile, discriminarea și marginalizarea și care să fie inițiate, în mod participativ, de către actorii instituționali locali și de societatea civilă;
- dezvoltarea unor relații relevante de parteneriat între factorii interesați implicați în promovarea incluziunii sociale și în combaterea discriminării.

Pe parcursul implementării programului, se va urmări respectarea, în cel mai înalt grad, a principiilor legate de transparență, gestiunea fondurilor, cost-eficiență, precum și a principiilor care vizează buna guvernare, sustenabilitatea rezultatelor, asigurarea egalității de șanse și, mai ales, a celei de gen. Toate proiectele vor respecta valorile și principiile fundamentale ale Uniunii Europene și ale Consiliului Europei (ex., respect pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, respectarea statului de drept, respectarea drepturilor omului, inclusiv ale celor aparținând minorităților etc.), precum și legislația națională în domeniu.

Operatorul de Program este **Fondul Român de Dezvoltare Socială** (FRDS), iar Partener de Program din statele donatoare este **Consiliul Europei** prin Directoratul pentru Cetățenie Democratică și Participare.

DOMENIUL ABORDAT ÎN CADRUL APELULUI DE PROPUNERI DE PROIECTE

Prezentul apel de propuneri de proiecte se derulează în cadrul **primului¹** obiectiv specific al programului *Implementarea de măsuri integrate, efective și eficiente, adresate grupurilor de copii și tineri vulnerabili, care se confruntă cu riscuri specifice, în vederea promovării incluziunii sociale*. Finanțarea este disponibilă printr-o **schemă de granturi mici** numită „**LOCAL**” (vizează proiecte la nivel local/comunitar).

„**LOCAL**” se adresează nevoilor specifice ale romilor prin sprijinirea măsurilor care au ca țintă **copiii și tinerii aflați în situații de risc** care trăiesc în comunități aflate în zone rurale sau urbane, cu o populație romă numeric relevantă. Aceasta se concentrează pe îmbunătățirea accesului copiilor și tinerilor aflați în situații de risc la **educația formală și non-formală**.

Rezultatele așteptate sunt:

- creșterea accesului și participării copiilor la educația preșcolară
- îmbunătățirea frecvenței școlare și reducerea fenomenului de abandon școlar
- îmbunătățirea abilităților de viață în cazul copiilor și tinerilor aflați în situații de risc
- îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru tinerii defavorizați

---

¹ Modificat prin erata nr. 2 din 23 decembrie 2013.

- creșterea nivelului de conștientizare a nevoii de a beneficia de educație în rândul familiilor de etnie romă, dar și a membrilor comunității în general
- profesioniști mai bine pregătiți implicați în activitățile destinate copiilor și tinerilor sau în cele vizând incluziunea socială a grupurilor defavorizate
- servicii îmbunătățite/adecvate nevoilor copiilor și tinerilor și un nivel crescut de acces al acestora la serviciile existente

„LOCAL” va acorda finanțare pentru servicii dezvoltate la nivel comunitar/local și exclusiv pentru *servicii nou înființate* (care nu au mai fost furnizate la nivelul comunității/local) sau *componente noi ale serviciilor deja existente*.

Propunerea de proiect va fi dezvoltată după *consultarea membrilor comunității și a potențialilor beneficiari* și pe baza priorităților acestora. În acest sens, PP va depune, la dosarul proiectului, documente dovedesc faptul că potențialii beneficiari au fost consultați în procesul de elaborare a propunerii.

Proiectul va avea o **abordare integrată**² în furnizarea serviciilor, adresându-se mai multor nevoi ale beneficiarilor în vederea îmbunătățirii calității serviciilor în termenii de acces, calitate, satisfacția beneficiarilor, eficiență și pentru creșterea impactului intervențiilor.

Se așteaptă ca proiectele să dezvolte măsuri care să vizeze:

- accesul la educația formală;
- educație non-formală;
- educație parentală;
- formare profesională;
- angajare;
- incluziune socială etc.

Exemple de activități eligibile sunt după cum urmează:

- înființare de centre educaționale (*ex., centre de zi pentru copii preșcolari, centre de tip “școală după școală” etc.*),
- crearea facilităților necesare furnizării serviciilor către beneficiari, inclusiv lucrări de mică infrastructură (*cum ar fi: construirea sau reabilitarea spațiilor în care se vor desfășura activitățile educaționale, conectarea lor la utilități – rețele de apă, canalizare, curent electric etc. cu scopul de a realiza condiții decente pentru furnizarea serviciilor și/sau reabilitarea principalelor căi de acces către aceste centre - drumuri, trotuare, poduri etc.*),
- campanii de informare și educare care au ca scop creșterea nivelului de conștientizare cu privire la nevoia de educație (va fi încurajată implicarea familiei și a comunității, în întregul ei),
- servicii specifice de sprijin pentru copii și familiile lor, care să le faciliteze o mai bună integrare socială (*ex., servicii pentru prevenirea separării copilului de familie și/sau pentru facilitarea reintegrării copiilor/tinerilor în familie, consiliere psihologică și alte tipuri de suport specific pentru copii și tineri care se confruntă cu situații speciale - sunt victimele traficului de persoane, violenței domestice, abuzului și exploatării, excluziunii sociale, discriminării, rasismului etc.*),

---

² Termenul se aplică unei game largi de abordări sau metode care au ca scop atingerea unui grad crescut de coordonare și eficiență a mai multor măsuri și activități complementare, contribuind la creșterea accesului, calității și durabilității diverselor servicii/măsuri (*ex.: educație formală, educație non-formală, sănătate, integrare profesională, instruire profesională cultură, protecția mediului, educație parentală etc.*). Abordarea integrată include coordonarea serviciilor, cooperare, colaborare, parteneriat, muncă inter- sau multidisciplinară. Fiecare proiect își va demonstra abordarea integrată prin includerea a cel puțin 2-3 măsuri.

- servicii integrate de ocupare pentru tineri la risc (ex., îndrumare și consiliere, activități motivaționale, asistență pentru găsirea unui loc de muncă etc.),
- programe de instruire pentru tineri, pentru îmbunătățirea abilităților și competențelor necesare pe piața muncii (inclusiv cunoștințe informatică, module de limbi străine etc.),
- instruire și activități pentru schimb de experiență, vizite de studiu etc. pentru personal/profesioniști care lucrează cu/furnizează servicii copiilor și tinerilor care trăiesc în comunități cu populație majoritar romă, cu scopul de a-și dezvolta noi cunoștințe și abilități specifice pentru a lucra cu aceste grupuri,
- activități complementare care vizează integrarea socială (ex., educație pentru sănătate, educație privind protecția mediului înconjurător, promovarea toleranței interculturale, soluționarea unor nevoi particulare ale copiilor și tinerilor de etnie romă care se constituie în bariere de acces la educația formală, activități adresate părinților/tutorilor acestor copii etc.),
- activități extra-curriculare/de petrecere a timpului liber pentru copii și tineri (ex., tabere, excursii, vizite de studiu etc.),
- alte servicii inovatoare menite să contribuie la incluziune socială a copiilor și tinerilor la risc.

SUME ALOCATE

În total, suma alocată pentru acest apel de propuneri de proiecte este de **5.176.471 Euro**.

Suma totală alocată pentru acest apel ar putea fi suplimentată în cazul în care Statele Donatoare aprobă resurse suplimentare pentru program. Suplimentarea resurselor va fi făcută publică, la momentul respectiv, pe site-ul FRDS și prin alte mijloace de informare, după caz.

Valoarea minimă a sumei care poate fi solicitată pentru realizarea unui proiect este de **40.000 de Euro**, iar cea maximă este de **200.000 de Euro**.

RATA GRANTULUI

Rata grantului la nivelul proiectului este de 100% din cheltuielile eligibile ale proiectului (din care 85% provine din fonduri SEE și 15% cofinanțare de la bugetul de stat).

În cazul în care va fi necesară suportarea unor costuri care sunt considerate **neeligibile³** în cadrul programului, conform prevederilor legale și procedurale aplicabile, dar care sunt **indisolubil legate** de proiect și absolut necesare (fără de care proiectul nu poate fi implementat), Promotorul de Proiect (PP) va suporta aceste costuri din surse proprii.

DURATA PROIECTULUI ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE

Durata minimă eligibilă a proiectului este de 10 luni, iar durata maximă, de 22 de luni. În orice caz, activitățile proiectului se vor încheia nu mai târziu de 30 aprilie 2016, care este și sfârșitul perioadei de eligibilitate a implementării proiectelor.

ELIGIBILITATEA GRUPULUI ȚINTĂ ȘI A BENEFICIARILOR

Grupuri țintă eligibile sunt, după cum urmează:

---

³ [Modificat prin erata nr. 3 din 23 decembrie 2013.](#)

- Copii (cu vârste între 3 și 15 ani) sau tineri (16-29 de ani) în situații de risc⁴ – ca și grupuri țintă principale (obligatoriu de abordat în proiect)
- Părinți / tutori ai copiilor /tinerilor care fac parte din grupurile țintă principale sau alți membri ai familiilor acestora;
- Personal/profesiioniști/voluntari care lucrează cu copii și tineri care fac parte din grupurile țintă principale (*ex, profesori, îngrijitori, psihologi, asistenți sociali etc.*)
- Alți membri ai comunității

Dintre aceștia, copiii și tinerii de etnie romă sunt considerați a fi cele mai vulnerabile grupuri, motiv pentru care vor fi tratați cu atenție specială în cadrul acestui apel al programului.

Grupurile țintă vor îndeplini următoarele criterii:

- ✓ Cel puțin 70% dintre membrii grupului țintă principal trăiesc într-o comunitate romă compactă defavorizată (*comunitate care are cel puțin 30 de gospodării aparținând cetățenilor de etnie romă*),
- ✓ Numărul minim al beneficiarilor din grupurile țintă principale (copii și/sau tineri la risc) este de 50,
- ✓ Cel puțin 80% dintre beneficiarii proiectului din grupurile țintă principale sunt de etnie romă.

PP va defini criterii clare de selecție a beneficiarilor care vor beneficia de serviciile furnizate prin proiect. În selecția beneficiarilor, se va ține cont de respectarea principiilor egalității de șanse și a drepturilor omului (*inclusiv egalitatea de gen*).

Pentru definirea indicatorilor proiectului, PP va formula indicatori care să măsoare în profunzime rezultatele proiectului (*ex., accesul populației feminine la servicii de educație etc.*).

PROMOTORI DE PROIECTE ELIGIBILI

Responsabilitatea inițierii, pregătirii și implementării proiectului revine PP.

PP eligibil în cadrul schemei de granturi mici LOCAL sunt autoritățile locale care reprezintă comunitățile care au nu mai mult de 15.000 de locuitori.

Un PP poate transmite o singură propunere de proiect la această rundă de competiție.

La nivelul programului, același PP poate primi finanțare pentru maxim două proiecte.

Nu au dreptul să primească grant pentru proiect persoanele juridice care:

- (a) sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute în legislația sau reglementările naționale în vigoare;
- (b) sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;
- (c) nu și-au îndeplinit obligațiile referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;

---

⁴ Chiar dacă este un termen comun, frecvent utilizat, termenul *la risc* nu are o definiție consistentă, având un puternic sens intuitiv. Conceptul reflectă o șansă, probabilitate și nu implică în mod obligatoriu o certitudine. Există diverse abordări care accentuează factori de risc care țin de individ (*ex, copii cu dizabilități, copii ai străzii, copii supuși abuzului de orice fel, copii/tineri afectați de HIV/SIDA etc.*), de familie (*ex, sărăcie, familie monoparentală, nivel redus de educație a părinților, părinți plecați în străinătate etc.*) sau de comunitatea în care acesta trăiește (*ex, comunități sărace, cu o rată crescută a criminalității, o rată mare de abandon școlar, rată scăzută de absolvire a școlii, frecvență școlară redusă, lipsa, insuficiența sau inadecvarea serviciilor educaționale specifice etc.*).

(d) au făcut obiectul unei hotărâri definitive *res judicata* pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în acest sens;

(e) au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;

(f) sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțării nerambursabile;

(g) sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP ca și condiție de participare la competiție sau nu reușesc să furnizeze informațiile solicitate.

PARTENERI DE PROIECT ELIGIBILI

Programul sprijină inițiativele care promovează cooperarea, la diverse nivele, între autorități, societatea civilă și populația țintă. În acest sens, OP încurajează PP să încheie parteneriate cu alte entități care pot aduce beneficii și valoare adăugată proiectului.

Parteneriatul local

La nivel comunitar, PP va sprijini și asigura înființarea unui grup de inițiativă format din reprezentanți ai populației locale de etnie romă (etnicii romi vor fi reprezentați proporțional în grupul de inițiativă). Aceste grupuri de inițiativă vor fi consultate proactiv în toate etapele elaborării și implementării proiectului și, acolo unde este necesar, și pe perioada întreținerii obiectivului pentru a se asigura că punctele de vedere ale populației romi sunt reflectate în proiect.

Grupul de inițiativă va dobândi personalitate juridică în conformitate cu prevederile legii 129/1998, cu modificările și completările ulterioare. Un *Acord de colaborare* formal va fi anexat la dosarul propunerii de proiect dovedind îndeplinirea acestei cerințe.

În afară de grupul de inițiativă din comunitatea de romi, PP poate încheia parteneriat cu o organizație neguvernamentală (ONG) care îndeplinește următoarele condiții:

- este organizație nonprofit, cu sediul în România, recunoscută și înregistrată oficial ca o entitate legală, organizată și condusă conform legislației românești în vigoare cu privire la organizațiile neguvernamentale⁵; Crucea Roșie Română și structurile sale cu personalitate juridică românești sunt considerate eligibile;
- are capacitatea, conform statutului, să acționeze în domeniul abordat prin proiect;
- este familiarizată cu specificul local (are/a avut o activitate relevantă în zonă);
- are experiență relevantă în domeniul serviciilor pentru copii și/sau tineri, inclusiv romi (*a derulat, în calitate de aplicant, cel puțin două proiecte relevante în domeniu, în ultimii cinci ani*),
- dovedește bonitate profesională și morală a membrilor săi (*persoanele implicate nu au fost condamnate pentru crime și delict: contra intereselor publice, legate de conduita profesională, contra intereselor financiare ale comunităților europene etc.*).

Valoarea adăugată a parteneriatului va fi evaluată în cursul procesului de selecție.

Vor primi puncte propunerile de proiecte în care partenerul dovedește că are experiență și/sau expertiză relevante în lucrul cu comunitățile de romi.

---

⁵ Adică este asociație, fundație sau federație, constituită conform prevederilor OG nr.26/2000 sau Legii nr. 21/1924 privind asociațiile și fundațiile, cu modificările și completările ulterioare; aceasta nu are scop comercial, este independentă de autoritățile locale, regionale sau centrale, entitățile publice, partidele politice și companii (instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate ONG).

O organizație neguvernamentală poate să se implice ca partener în maxim două proiecte depuse la același apel de proiecte și în maxim trei proiecte pe întreaga durată a programului (de fiecare dată punând la dispoziție o altă echipă de specialiști).

Potrivit legislației românești aplicabile (*Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 23/2013 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismului financiar al Spațiului Economic European 2009-2014 și Mecanismului Financiar Norwegian 2009-2014*), pentru selecția partenerului care aparține sectorului privat (altul decât Grupul de Inițiativă din comunitatea de romi), o entitate publică care acționează ca PP va aplica o procedură transparentă și nediscriminatorie. Metodologia de selecție se elaborează de către PP și este aprobată de reprezentantul său legal. PP este în întregime responsabil de selecția partenerului de proiect și va atașa la dosarul proiectului o declarație privind respectarea modalității de selecție a acestuia.

Parteneriatul cu entități din statele donatoare

Dacă se consideră a fi relevant pentru pregătirea și implementarea proiectului, PP poate de asemenea să încheie parteneriate cu entități din Norvegia, Islanda și Liechtenstein (statele donatoare). Orice entitate publică sau ONG din statele donatoare este eligibilă ca partener de proiect, în condițiile în care acționează conform statului său, dovedește că are cunoștințe și experiență în domeniul proiectului și aduce valoare adăugată parteneriatului.

În acest sens, dacă vor exista cereri de la entitățile eligibile din statele donatoare, după lansarea apelului de proiecte, OP va organiza *un seminar* cu scopul facilitării încheierii de parteneriate pentru elaborarea și implementarea proiectului.

În plus, OP va lansa, odată cu lansarea apelului de proiecte, un apel de propuneri pentru fonduri destinate pregătirii proiectelor („seed money”). Condițiile specifice sunt precizate în textul apelului de propuneri pentru aceste fonduri. Suma totală alocată pentru LOCAL este de 15.000 de Euro. Fondurile pot fi utilizate de potențialii PP pentru a participa la activități derulate în țările donatoare sau pentru a organiza activități bilaterale în România, toate cu scopul de a stabili parteneriate cu entități din statele donatoare și de a dezvolta proiecte. Informații despre cum pot fi accesate aceste fonduri se găsesc la adresa <http://www.frds.ro/>

Pe durata implementării proiectelor, OP va organiza activități comune cu entități din România și statele donatoare în interesul PP. Cel puțin 80% dintre PP vor fi implicați în astfel de activități concentrate mai ales pe schimbul de experiență și transferul de bune practici (inclusiv întâlniri cu experți ai Consiliului Europei). Temele întâlnirilor vor stabilite împreună cu PP, în acord cu interesele exprimate de aceștia.

PP va semna un *Acord de parteneriat* cu partenerul/partenerii de proiect reprezentați de ONG sau parteneri din statele donatoare înainte de a transmite aplicația (pe un model furnizat de OP). Acordul de parteneriat va conține cel puțin următoarele:

- a) Dispoziții referitoare la rolurile și responsabilitățile părților
- b) Dispoziții privind aranjamentele financiare între părți, inclusiv, dar nu limitat la, care cheltuieli partenerii de proiect pot obține rambursate din bugetul proiectului
- c) Dispoziții privind metoda de calcul a costurilor indirecte și valoarea lor maximă
- d) Norme privind schimbul valutar pentru astfel de cheltuieli și rambursarea lor
- e) Dispoziții privind auditul cu privire la partenerii de proiect
- f) Un buget detaliat, cu costuri detaliate și prețuri unitare, și

g) Dispoziții privind soluționarea litigiilor

În cazul proiectelor care au parteneri din statele donatoare, este permis ca, la momentul depunerii proiectului, să se atașeze la dosar doar o scrisoare de intenție semnată de partener, urmând ca, în maxim 30 zile calendaristice de la expirarea termenului limită de depunere a proiectelor, să se transmită și Acordul de parteneriat.

În cazul în care un partener nu își va respecta obligațiile asumate, PP se va asigura că va suplimenta corespunzător resursele alocate proiectului pentru a acoperi retragerea partenerului din proiect.

PP va furniza, în propunerea de proiect, informații clare, concise despre partener (ex., denumire, date de identificare, rolul în proiect, experiența relevantă etc.).

COSTURI ELIGIBILE

Ca o regulă generală de implementare, costurile sunt eligibile dacă au fost efectuate de la data de începere a proiectului (data semnării contractului de finanțare a proiectului) și până la data închiderii acestuia (definită în contractul de finanțare, cu modificările și completările ulterioare, după caz). La data încheierii proiectului, toate activitățile proiectului se vor fi încheiate și toate cheltuielile se vor fi efectuate/angajat.

Cheltuielile sunt considerate efectuate în momentul în care costurile au fost facturate, plătite, iar subiectul în cauză furnizat (în cazul bunurilor) sau prestat (în cazul serviciilor și lucrărilor de construcții). În mod excepțional, sunt considerate a fi eligibile costurile aferente facturilor emise în ultima lună de derulare a proiectului, dacă au fost plătite în 30 de zile de la data expirării termenului de eligibilitate a cheltuielii. Costurile indirecte și cele legate de deprecierea echipamentelor sunt considerate a fi efectuate în momentul în care sunt înregistrate în contabilitatea PP și/sau a partenerului, după caz.

Bugetul proiectului va fi exprimat în lei.

Costuri directe

În funcție de nevoile reale ale fiecărui proiect, beneficiarii vor putea utiliza solicitate fondurile alocate prin grant pentru:

- costurile cu resursele umane alocate proiectului, după cum urmează:
  - în funcție de nevoi, pe durată maximă egală cu durata proiectului, onorarii/salarii, inclusiv taxe/impozite aferente ale angajatului și angajatorului impuse de lege, pentru personalul desemnat să se ocupe de managementul proiectului (*echipa de management*, din care pot face parte coordonatorul de proiect, contabilul proiectului și specialistul în achiziții);
  - în funcție de nevoi și în strictă corelație cu activitățile proiectului, pe o durată maximă egală cu ¼ din durata proiectului, onorarii/salarii, inclusiv taxele/impozitele aferente ale angajatului și angajatorului impuse de lege, pentru personalul specializat desemnat să se ocupe de furnizarea serviciilor către beneficiari (*echipa de implementare*, formată din profesioniști care furnizează servicii educaționale, servicii sociale, consiliere etc.);
- costuri legate de deplasarea în interesul proiectului (*transport, diurnă, cazare*), atât pentru echipa de management, cât și pentru echipa de implementare;
- costuri implicate de activitatea voluntarilor (*transportul la/de la locul derulării activității, diurnă*); rambursarea cheltuielilor se va realiza pe baza unui contract de voluntariat, în conformitate cu legislația românească și cu prevederile articolului 7.2.1 b) din Regulamentul SEE;

- costuri cu echipamentul nou achiziționat pe durata implementării proiectului, în scopul derulării activităților, și destinat utilizării directe în procesul de furnizare a serviciilor către beneficiari (*ex, aparatură electrocasnică, echipamente electronice cu rol în procesul de educație, mobilier pentru centrele educaționale/sociale, mijloc de transport pentru copii destinat transportului acestora la/de la centru etc.*);
- costuri de depreciere (amortizare) în cazul echipamentelor achiziționate în timpul derulării proiectului care sunt destinate utilizării directe de către PP în interesul proiectului (*ex., echipament și mobilier de birou și alte echipamente considerate a fi necesare în scopul derulării proiectului etc.*); în acest caz, este eligibilă numai deprecierea corespunzătoare duratei proiectului, în funcție de rata de utilizare a echipamentului respectiv în interesul proiectului; valoarea de depreciere eligibilă va fi determinată în concordanță cu prevederile Regulamentului SEE și cu principiile contabile aplicabile PP și acceptate în general pentru tipul respectiv de articol;
- costuri cu consumabilele și rechizite/papetărie care sunt identificate ca fiind necesare derulării proiectului;
- costuri pentru asigurarea unei mese în cazul beneficiarilor (*în valoare de maximum 70 de Euro pe lună pe beneficiar*) cu scopul de a stimula participarea lor la activitățile proiectului (*ex, pentru copii și tineri care frecventează centre de zi tip „școală după școală” etc.*);
- costuri legate de acordarea unor premii (*certIFICATE, insigne, trofee, rechizite școlare, echipament sportiv etc.*) care au ca scop recompensarea participării copiilor și tinerilor sau stimularea lor de a participa mai departe la activitățile proiectului (*maximum 50 Euro/beneficiar/durata proiectului*);
- costuri legate de alte contracte acordate de PP cu scopul derulării activităților proiectului. Spre exemplu:
  - contracte pentru execuția unor lucrări de mică infrastructură (*ex, construire, renovare, racordare la utilități – canalizare, electricitate etc., alte lucrări de mică infrastructură, inclusiv pregătirea șantierului, elaborarea documentației tehnice, obținerea autorizațiilor necesare și plata taxelor aferente etc.*);
  - contracte pentru servicii, cum ar fi: *instruire formală și non-formală pentru personalul proiectului și voluntari realizată de persoane fizice și/sau firme, organizare de evenimente/seminarii, contracte pentru realizarea unor studii, evaluări, consultări etc.*
- costuri implicate de servicii/activități organizate și furnizate direct de către PP sau de partenerii acestuia, cum sunt: *servicii educaționale, organizare de tabere/excursii cu rol educativ, vizite de studiu, concursuri, activități culturale, expoziții, activități legate de protecția mediului, activități derulate la nivel comunitar etc.; transportul, diurna și cazarea beneficiarilor sunt eligibile dacă sunt legate de activitățile menționate*;
- alte costuri de operate legate de furnizarea de servicii (*ex, comunicații, poștă, multiplicare, costuri de întreținere a spațiilor în care se derulează activitățile proiectului, materiale destinate menținerii igienei spațiilor respective, materiale pentru igiena personală a beneficiarilor etc.*), pe o durată de maximum ¼ din durata proiectului;
- costuri care decurg din cerințele impuse de contractul de finanțare a proiectului (*ex., diseminarea informației, producerea de materiale promoționale, evaluarea specifică a eficienței acțiunii de comunicare și informare, auditul proiectului, traduceri, reproduceri etc.*).

Ca o regulă generală, costurile legate de deplasarea personalului proiectului și a voluntarilor se vor limita la nevoile reale ale proiectului, se vor alinia la practicile curente ale PP și partenerilor legate de decontarea costurilor de deplasare și nu vor depăși valorile de referință naționale; costurile legate de transport se vor calcula luând în considerare costul transportului în comun, la clasa „economic”.

Costurile cu resursele umane alocate proiectului trebuie să corespundă politicii obișnuite a PP sau partenerului privind remunerarea (Art. 7.3. din Regulamentul SEE). Costurile salariale corespunzătoare personalului din administrația publică sunt eligibile în măsura în care acestea corespund unor activități pe care autoritatea publică respectivă nu le-ar desfășura dacă proiectul în cauză nu s-ar implementa. Salariile/onorariile sunt considerate a fi eligibile numai în cazul în care serviciile pentru care personalul/consultanții au fost contractați au fost efectiv furnizate.

Costurile legate de managementul proiectului nu vor depăși 10% din valoarea totală a costurilor eligibile ale proiectului.

Costurile de investiție cuprind costurile cu echipamentele și costurile legate de realizarea lucrărilor de mică infrastructură (incluzând toate costurile aferente - *pregătirea șantierului, realizarea documentației tehnice, taxe/impozite specifice/autorizații, conectarea la rețelele de utilități, realizarea căilor de acces etc.*). În funcție de obiectivele și complexitatea fiecărui proiect, costurile de investiție vor fi rezonabile și proporționale cu eficiența îndeplinirii obiectivelor (nu vor depăși 70% din valoarea totală a proiectului).

Aceleași reguli privind eligibilitatea costurilor se aplică atât în cazul PP, cât și în cazul partenerului. Toate costurile neeligibile vor fi suportate de către PP și/sau partenerii acestuia.

Costurile indirecte

Bugetul proiectului poate include de asemenea **costuri indirecte**. Acestea sunt eligibile în limita a 10% din costurile directe totale eligibile ale proiectului, excluzând costurile directe eligibile care vor fi subcontractate și costurile resurselor puse la dispoziție de către o a treia parte și care nu sunt utilizate pentru sediul PP (articolul 7.4 din Regulamentul SEE).

Costurile indirecte pot include cheltuieli precum:

- costuri legate de personal administrativ și auxiliar;
- costuri legate de spațiile de birou (*ex, căldură, energie electrică, gaze, apă, curățenie, chirie*);
- costuri administrative (*ex, telefon, internet, fax, poștă, copiere, papetărie care nu intră în costurile directe ale proiectului*);
- costuri legate de întreținere a echipamentelor, clădirilor, vehiculelor utilizate exclusiv pentru proiect sau în comun cu alte proiecte/activități curente;
- taxe financiare și juridice;
- conectarea la rețele de calculatoare;
- asigurarea echipamentelor, vehiculelor, clădirilor etc.;
- alte costuri de administrare considerate necesare pentru realizarea proiectului.

Costurile indirecte aferente proiectului vor fi determinate pe baza ratei forfetare. Metoda de calcul a costurilor indirecte va fi stipulată în contractul de finanțare a proiectului, precum și în Acordul de parteneriat, dacă este cazul.

O pistă de audit completă a tuturor cheltuielilor care a fost utilizate pentru a stabili rata forfetară va trebui să fie păstrată pentru întreaga perioadă de derulare a programului. Metoda de calcul a ratei forfetare este descrisă în detaliu în Ghidul aplicantului.

Costuri neeligibile

Exemple de costuri neeligibile sunt:

- Cumpărarea sau achiziționarea în sistem leasing a terenurilor și/sau clădirilor;
- Echipament second hand;
- Taxa pe valoare adăugată (TVA) recuperabilă;
- Amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;
- Dobânda la datorii, costuri aferente serviciului datoriei și penalități de întârziere;
- Taxe pentru tranzacțiile financiare și alte cheltuieli pur financiare, cu excepția costurilor legate de conturile cerute de OP și costurile serviciilor financiare impuse de contractul de finanțare;
- Provizioane pentru pierderi sau eventuale datorii viitoare;
- Pierderi de schimb valutar, cu excepția celor aprobate în mod explicit de OP și acoperite cu ocazia plății finale;
- Cheltuieli excesive sau nechibzuite;
- Costuri care nu sunt incluse în buget sau costuri acoperite din alte surse.

Împărțirea bugetului pe parteneri

Împărțirea bugetului pe parteneri va fi negociată între PP și partener, înainte de transmiterea propunerii de proiect.

Partenerul poate gestiona separat bugetul alocat, dacă PP și partenerul au stabilit acest lucru. În orice caz, PP este în înregime responsabil de managementul fondurilor alocate proiectului. Suma convenită de parteneri și menționată în Acordul de parteneriat va fi transferată, în tranșe, după caz, de către PP, în contul deschis de partener special pentru acest proiect (la trezoreria locală sau la o bancă comercială).

SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

În funcție de tipul proiectului, PP va trebui să demonstreze capacitatea de a utiliza rezultatele și după încheierea finanțării și, după caz, să preia costurile de susținere a serviciilor înființate/dezvoltate prin proiect, cel puțin la aceeași capacitate. În acest sens, va fi elaborat un plan de întreținere a proiectului, valabil o perioadă de minim cinci ani.

Atât la întocmirea planului de sustenabilitate, cât și la întocmirea bugetului proiectului, PP va ține cont de următoarele cerințe:

- A. Cu privire la **echipamentul achiziționat** din grantul proiectului, pentru care s-a solicitat decontarea integrală a valorii și care va fi utilizat direct în furnizarea serviciilor către beneficiari:
  - PP va continua să mențină echipamentele respective în proprietatea sa, pe o durată de minim 5 ani de la încheierea proiectului și să le utilizeze, în tot acest timp, în același scop pentru care au fost achiziționate;
  - PP va asigura echipamentul respectiv împotriva daunelor (cum sunt: incendiu, furt și alte incidente pentru care se acordă asigurare în mod obișnuit de către firmele de asigurări), atât pe perioada implementării proiectului, cât și timp de cel puțin 5 ani după încheierea acestuia;
  - PP va alocă resurse pentru întreținerea adecvată a acestor echipamente pentru cel puțin 5 ani după încheierea proiectului.

OP poate elibera PP de obligațiile de mai sus în cazul anumitor echipamente, identificate în mod specific, dacă, având în vedere toate circumstanțele relevante, OP este convins că utilizarea în continuare a acestor echipamente se face pentru obiectivele proiectului și nu servește unui scop economic.

B. Cu privire la **spațiile/clădirile renovate sau construite** cu finanțare din grantul proiectului:

- PP va continua să mențină spațiile/clădirile respective în proprietatea sa, pe o durată de minim 5 ani de la încheierea proiectului, și va continua să le utilizeze, în tot acest timp, în același scop;
- PP va asigura spațiile/clădirile respective împotriva daunelor (cum sunt: incendiu, furt și alte incidente pentru care se acordă asigurare în mod obișnuit de către firmele de asigurări), atât pe perioada implementării proiectului, cât și timp de cel puțin 5 ani după încheierea acestuia;
- PP va aloca resurse pentru întreținerea adecvată a acestor spații/clădiri, pentru cel puțin 5 ani după încheierea proiectului.

PRINCIPIILE TRANSVERSALE ȘI TEME ORIZONTALE

Programul sprijină proiectele care demonstrează că respectă și promovează, în toate fazele, următoarele principii:

- buna guvernare,
- dezvoltarea durabilă,
- egalitatea de gen.

Aplicanții vor include, în propunerea de proiect, o prezentare a modului în care se respectă și se promovează aceste principii pe parcursul tuturor etapelor de implementare și / sau la nivelul funcționării organizației, în gestionarea resurselor și comunicarea organizațională internă și externă.

Proiectele sunt încurajate să abordeze următoarele teme orizontale ale programului:

- incluziunea socială,
- antidiscriminarea,
- toleranța și înțelegerea interculturală,
- respectarea și promovarea drepturilor omului.

Temele orizontale vor fi adresate direct sau indirect prin activitățile proiectului, iar aplicanții vor detalia, în cererea de finanțare, care sunt temele la care contribuie proiectul și cum vor fi ele abordate.

SPRIJIN PENTRU ELABORAREA PROIECTULUI

PP interesați de schema de granturi mici pot primi sprijin (la cerere) pentru pregătirea proiectului prin servicii de tip help-desk (inclusiv *facilitare comunitară*).

Facilitarea comunitară este orientată în special pe implicarea comunității de romi în dezvoltarea proiectului (*organizare de întâlniri de informare cu membrii comunității rome, evaluarea nevoilor, identificarea participativă a priorităților etc.*), pe organizarea grupului de inițiativă și stabilirea parteneriatului.

Cererea pentru exprimarea interesului comunităților pentru facilitare comunitară este lansată de OP odată cu apelul pentru propuneri de proiecte în cadrul schemei de granturi mici LOCAL. O solicitare formală pentru servicii de facilitare comunitară poate fi trimisă de PP eligibil (unități administrativ-teritoriale ale comunelor și orașelor mici, reprezentate de primar), cel mai târziu cu 30 de zile înaintea termenului limită anunțat pentru depunerea proiectelor.

Cererile pentru facilitare comunitară vor fi evaluate și aprobate de OP pe principiul “primul venit, primul servit”, cu condiția ca aceasta să îndeplinească anumite criterii minime. Cererile vor fi aprobate în funcție de fondurile disponibile pentru acest gen de activități (aproximativ 40 de cereri).

Pentru restul aplicanților, care nu pot fi incluși pe lista de facilitare, este disponibil serviciul “clasic” de “help-desk” (inclusiv din partea unui expert rom).

Mai multe informații despre accesarea serviciilor de sprijin pentru elaborarea proiectului (help-desk) sunt disponibile la adresa <http://www.frds.ro>.

PROCEDURA DE TRANSMITERE A PROPUNERII DE PROIECT- CERINȚE

Propunerile de proiecte vor fi redactate în limba română (se vor redacta și în limba engleză titlul și rezumatul proiectului) și transmise, în câte două exemplare (original și copie), plus o copie electronică, pe CD (identică cu copia hard). Proiectele vor fi semnate și transmise de PP la sediile FRDS (din București, Alba-Iulia și Iași), până la data și ora anunțate (**25.02.2014, ora 16.00**), la următoarele adrese:

- București: strada Eugeniu, nr. 1., etaj 3, sector 3, București;
- Alba-Iulia: strada Miron Costin, nr. 2, Apt. 6, camera nr. 1, Alba-Iulia, județul Alba;
- Iași: căsuța poștală nr. 2731, Oficiul poștal nr.12, Iași, județul Iași.

În cazul în care propunerea este transmisă prin poștă, data poștei trebuie să fie, cel mult, data limită anunțată pentru primirea propunerilor de proiect.

Propunerile de proiecte transmise prin fax sau e-mail, precum și cele care au fost depuse după termenul limită anunțat vor fi respinse.

După expirarea termenului limită de depunere a proiectelor, PP nu mai poate corecta sau revizui dosarul propunerii de proiect.

PP poate opta pentru retragerea din competiție a propunerii de proiect, în orice moment, înainte de aprobarea OP. În acest caz, OP va returna, la cerere, originalul propunerii și va păstra copia.

CRITERII ȘI METODOLOGIE DE EVALUARE A PROIECTULUI

În calitate de OP, FRDS este responsabil pentru organizarea procesului de evaluare și selecție a propunerilor de proiecte.

Toate operațiunile privind selecția și aprobarea proiectelor vor respecta principiile confidențialității și imparțialității.

Propunerile de proiecte vor fi evaluate pe baza unor criterii specifice, urmând etapele de mai jos:

Pasul 1 – Evaluarea formală (conformitate administrativă și verificarea eligibilității): propunerile trebuie să îndeplinească toate criteriile administrative și de eligibilitate pentru a trece în faza de evaluare.

Criteriile de conformitate se referă la:

- Respectarea termenului limită anunțat (criteriu eliminatoriu)
- Respectarea modalității de transmitere solicitate
- Respectarea formatul dat pentru cererea de finanțare și completarea corespunzătoare a acestuia
- Sunt atașate toate documentele solicitate
- Documentele respectă cerințele de formă și conținut solicitate

- PP a transmis o singură cerere la acest apel de proiecte⁶
- Partenerul reprezentat de ONG-ul din România a aplicat în această calitate în maxim două proiecte la acest apel de proiecte și în maxim trei proiecte la nivel de program (de fiecare dată, cu altă echipă de experți)

Criteriile de eligibilitate se referă la:

- Eligibilitatea PP
- Eligibilitatea partenerilor
- Eligibilitatea grupul țintă /a beneficiarilor
- Eligibilitatea obiectivelor/ activităților principale
- Suma solicitată se încadrează în limitele stabilite
- Durata și perioada de implementare a proiectului respectă limitele stabilite

În cazul în care informațiile furnizate nu sunt suficiente și destul de clare pentru a se putea lua o decizie obiectivă în legătură cu îndeplinirea sau nu a unui anumit criteriu de conformitate administrativă sau de eligibilitate, PO poate transmite PP cereri de clarificare și/sau transmiterea unor documente suplimentare.

Dacă unul sau mai multe criterii nu au fost îndeplinite, propunerea de proiect este declarată neconformă/neeligibilă și este exclusă de la etapele ulterioare de evaluare.

Aplicații vor fi notificați, în 30 de zile lucrătoare de la data limită de depunere a proiectelor cu privire la rezultatele evaluării formale. Propunerile de proiecte și toate documentele relevante sunt arhivate la OP și înregistrate în baza de date. La cererea expresă a PP, OP poate returna propunerea în original, copia fiind păstrată de OP.

Evaluarea formală este realizată de personalul OP, adică ofițerii de proiecte din cadrul departamentului operațional pentru propunerile de proiecte transmise la București, respectiv de personalul sucursalelor, în cazul propunerilor de proiecte primite de acestea.

Pasul 2 – Evaluarea de conținut (evaluarea de birou și verificarea în teren): evaluarea de conținut este realizată de experți independenți, selectați, contractați și desemnați de către OP pe proiecte. Selecția acestor experți se va face pe baza unor criterii legate de calificarea, competența și experiența în domeniul serviciilor sociale și evaluării proiectelor în acest domeniu.

Fiecare proiect care îndeplinește criteriile administrative și de eligibilitate este evaluat de câte doi experți independenți și imparțiali. Dacă diferența dintre notele acordate de cei doi e mai mare de 30%, un al treilea evaluator va fi numit de OP pentru realizarea unei evaluări independente a proiectului. În astfel de cazuri, media între notele cele mai apropiate va fi luată în considerare pentru ierarhizarea proiectelor.

Principalele criterii conform cărora sunt evaluate proiectele sunt:

No	Criterii de evaluare	Scor maxim
1	Relevanța proiectului	25
1.1.	<i>Relevanța proiectului față de program</i>	5
1.2.	<i>Necesitatea implementării proiectului</i>	5

⁶ Dacă totuși PP transmite, la același apel, două propuneri de proiecte, OP îi va cere să aleagă numai una dintre acestea și care să rămână în competiție (în maxim 3 zile lucrătoare).

1.3.	<i>Contribuția la atingerea rezultatelor programului</i>	5
1.4.	<i>Relevanța proiectului față de nevoile grupului/grupurilor țintă</i>	5
1.5.	<i>Contextul/coerența/sinergia cu alte inițiative</i>	5
2	Consistență tehnică/ Metodologie	30
2.1.	<i>Obiectivele proiectului</i>	5
2.2.	<i>Activitățile proiectului</i>	5
2.3.	<i>Rezultatele proiectului</i>	5
2.4.	<i>Vizibilitatea proiectului</i>	5
2.5.	<i>Valoarea adăugată a proiectului</i>	5
2.6.	<i>Riscuri în implementare</i>	5
3	Eficiență economică și sustenabilitate	20
3.1.	<i>Justificarea bugetului și coerența corelarea cu activitățile planificate^{7*}</i>	5
3.2.	<i>Raportul între rezultatele așteptate și costul proiectului este satisfăcător*</i>	5
3.3.	<i>Sustenabilitatea proiectului</i>	5
3.4.	<i>Durabilitatea rezultatelor</i>	5
4	Principii transversale și teme orizontale	10
4.1.	<i>Respectarea și promovarea principiilor transversale (buna guvernare, dezvoltare durabilă - inclusiv protecția mediului înconjurător, egalitate de șanse - în special legată de gen)</i>	5
4.2.	<i>Abordarea temelor orizontale (incluziunea socială, antidiscriminarea, toleranța și înțelegerea interculturală, respectarea și promovarea drepturilor omului)</i>	5
5	Capacitatea de implementare	15
5.1.	<i>Calificare și experiență personal specializat proiect</i>	5
5.2.	<i>Experiență și capacitate de management al proiectului</i>	5
5.3.	<i>Valoarea adăugată a parteneriatului</i>	5
Scor total		100

Pentru fiecare sub-criteriu, evaluatorul poate acorda un punctaj între 0 și 5 puncte corespunzător unui calificativ, după cum urmează:

Notă	Calificativ
0	Nerealizat
1	Defectuos
2	Slab
3	Satisfăcător
4	Bun
5	Foarte bun

Pentru a fi recomandat pentru finanțare, un proiect trebuie să obțină un punctaj cel puțin egal cu 65 din scorul maxim posibil. În plus, trebuie să obțină minimum 3 puncte la fiecare sub-criteriu de la criteriile *Relevanța proiectului* și *Eficiență economică și sustenabilitate* și un total de minim 15 puncte la acest criteriu.

Pentru o utilizare mai facilă, scorul final obținut de fiecare proiect va fi împărțit la 10.

⁷ Criteriile 3.1 și 3.2 includ evaluarea raportului dintre costurile alocate pentru investiții și rezultatele așteptate.

După încheierea evaluării de birou, proiectele vor fi ierarhizate, în funcție de scorul final obținut (adică media celor două scoruri acordate de evaluatori). OP va transmite lista ierarhizată a proiectelor către Comitetului de Selecție⁸ (CS) și Oficiul Mecanismului Financiar SEE (OMF).

CS va decide cu privire la politica evaluării de teren în cazul proiectelor depuse cu ocazia fiecărui apel. În funcție de această decizie, OP va organiza verificarea în teren a proiectelor din partea CS. Verificarea în teren se poate realiza fie pentru toate, fie pentru o parte dintre proiectele propuse pentru finanțare (în funcție de ierarhia stabilită după evaluarea de birou).

În timpul **verificării în teren**, un evaluator independent și imparțial (cum s-a menționat anterior) va verifica dacă există conformitate între informațiile furnizate la dosarul proiectului și realitatea din teren. Dacă se consideră necesar, va participa la verificarea în teren și un expert tehnic pentru revizuirea componentei respective (ex., pentru proiectele care au o componentă importantă de investiții/infrastructură/intervenții sociale complexe). În cazul în care proiectul este de bună calitate, aduce beneficii importante grupului țintă și este susținut de datele obținute în teren, expertul poate lua în considerare îmbunătățiri ale conținutului propunerii de proiect/ modificări/revizuirii de buget sau furnizarea de informații suplimentare, după caz (dar fără a modifica substanțial versiunea inițială a proiectului). Aceste recomandări privind îmbunătățirea/ revizuirea proiectului se vor reflecta în raportul verificării de teren pe care îl transmite la OP.

Pasul 3 – Selecția și aprobarea

OP va transmite către CS concluziile verificărilor de teren și recomandările experților privind aprobare/respingere/ poziționarea pe lista de așteptare a proiectelor.

SC va revizui lista cu ierarhia proiectelor stabilită după evaluarea de birou și va stabili o ierarhie finală a proiectelor. Potrivit articolului 6.5.5 din Regulamentul SEE, în situații justificate, CS poate modifica ierarhia inițială a proiectelor.

Exemple de criterii care ar putea fi utilizate sunt:

- raportul verificării de teren evidențiază importante inconsistențe între informațiile furnizate în dosar și realitatea din teren;
- proiectul nu are o contribuție relevantă la realizarea obiectivelor programului;
- necesitatea distribuirii echitabile a fondurilor între județe/regiuni/PP/grupuri țintă;
- evitarea suprapunerilor cu alte programe de finanțare;
- evitarea dublei finanțări;
- existența unor proiecte identice, depuse de PP diferiți;
- duplicarea proiectelor în diferite apeluri de către același PP.

OP verifică dacă procesul de selecție a fost derulat cu respectarea prevederilor Regulamentului SEE și recomandările CS respectă regulile și obiectivele programului. În urma acestor verificări, OP, pe baza deciziei CS, va lua o decizie, prin Consiliul Director⁹, cu privire la proiectele care vor fi finanțate/ respinse/puse pe lista de așteptare, în funcție de fondurile disponibile.

---

⁸ Comitetul de Selecție este format din cinci membri: trei membri ai Consiliului Director al FRDS și doi membri externi (unul numit de administratorul Fondului ONG și unul numit de Autoritatea pentru Protecția Copilului), toți având o experiență relevantă în domeniu care să asigure corectitudinea procesului de selecție. Reprezentanții Punctului Național de Contact (PNC) din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, ai Consiliului Europei, precum și ai Oficiului Mecanismului Financiar SEE (OMF) pot fi invitați să participe în calitate de consilieri, având rol consultativ.

⁹ Consiliul Director este organul strategic de conducere al OP, constituit din 11 membri (7 din ei reprezentând principalele instituții relevante în domeniul de activitate al organizației și 4 fiind reprezentanți ai societății civile)

Toți aplicanții (cu excepția celor care au depus proiecte respinse la faza de evaluare formală și care au primit deja răspunsurile) vor fi notificați cu privire la rezultatele evaluării proiectelor, în maxim 15 zile lucrătoare de la decizia finală a Consiliului Director. Dacă există proiecte respinse ca urmare a deciziei SC sau a Consiliului Director de a modifica ierhia inițială sau finală a proiectelor, aplicanții afectați de această modificare vor fi informați în scris cu privire la justificare.

Toate documentele legate de evaluarea proiectelor vor fi confidențiale până la adoptarea deciziei finale.

Procedura de contestare a deciziei

Aplicanții pot contesta respingerea proiectului lor numai în faza de evaluare formală, caz în care pot depune o contestație, în maximum 7 zile calendaristice de la data primirii notificării. Analiza contestației se poate face în două faze: prima instanță o constituie OP (prin Consiliul Director). Dacă răspunsul nu este suficient de convingător pentru aplicant, acesta poate contesta decizia la Punctul Național de Contact (PNC), a cărui decizie este finală.

Nu există procedură de contestație în ce privește decizia CS.

CONTRACTUL DE FINANȚARE A PROIECTULUI

După aprobarea proiectului, se va semna un contract de finanțare a proiectului între OP și PP.

Pe parcursul derulării proiectului, dacă se consideră necesar, prevederile contractului de finanțare/anexelor sale se pot modifica, de comun acord, în anumite limite (fără a determina modificări substanțiale ale propunerii aprobate inițial). Toate modificările vor fi subiectul unor acte adiționale la contractul de finanțare.

SISTEMUL DE PLATĂ

Fondurile proiectului (în lei) vor fi transferate în contul deschis special de PP pentru proiect, la trezoreria locală.

Plățile vor fi făcute sub forma avansului, a plăților intermediare și a plății finale. PP poate solicita, în propunerea de proiect, un avans de până la 30% din valoarea grantului de proiect. Plățile intermediare se fac pe baza rapoartelor intermediare (rapoarte tehnice care descriu rezultatele obținute și rapoarte financiare), precum și documente suport, conform solicitării.

OP va reține, cu titlu de garanție de bună execuție, 10% din fiecare plată (inclusiv din avans). Suma respectivă va fi eliberată odată cu plata finală, după aprobarea raportului final.

De regulă, PP transmite rapoarte de progres către OP de trei ori pe an: pe sau înainte de 15 ianuarie, 15 mai și 15 septembrie, aferente perioadelor septembrie-decembrie, ianuarie-aprilie și mai-august. După terminarea proiectului, PP va transmite raportul final. Pentru fiecare proiect, planificarea raportării va fi menționată în contractul de finanțare a proiectului.

În cazul în care există un partener care își va gestiona singur bugetul alocat, acesta va transmite PP rapoarte tehnice și financiare, în conformitate cu planul de raportare stabilit între parteneri.

PP va însoți fiecare raport de un raport de audit al cheltuielilor realizate pe proiect în perioada de referință. Raportul va fi emis de un auditor independent autorizat conform legislației aplicabile în România. Un raport de audit emis un auditor independent autorizat, care să certifice faptul că cheltuielile solicitate au fost efectuate cu respectarea Regulamentului SEE, a legislației naționale și a practicilor contabile curente ale țării din care provine partenerul va fi considerat ca dovadă suficientă a costurilor efectuate de partenerii a căror locație primară este în statele donatoare.

Eventualele pierderi rezultate din schimburile valutare vor fi înregistrate și calculate la balanța finală a proiectului. Pierderile rezultate din schimburile valutare vor fi decontate pe baza unei metode pro-rata calculată la nivelul tuturor proiectelor dintr-o rezervă alocată în acest sens la nivel de program (suma va fi rambursată la sfârșitul programului, dar nu va depăși limita de 1% din costurile totale eligibile ale proiectului). Diferența între suma decontată din rezerva programului și pierderile totale înregistrate la nivelul proiectului va fi suportată de către PP și /sau partener.

ALTE INFORMAȚII UTILE

Pentru pregătirea propunerii, pe lângă apelul propunerii de proiecte, mai puteți consulta următoarele documente:

- Ghidul aplicantului pentru apelul LOCAL
- Regulamentul de implementare a Mecanismului Financiar European pentru Spațiul European 2009 – 2014
- Manualul de comunicare și design

În acest sens, utilizați următorul link:

<http://eeagrants.org/Results-data/Results-overview/Documents/Toolbox-for-programmes>

Alte documente relevante (lista nu este finită):

- Ordonanța de urgență nr. 88 din decembrie 2012 privind cadrul instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea asistenței financiare acordate României prin Mecanismul Financiar al SEE și prin Mecanismul Financiar Norvegian pe perioada de programare 2009-2014;
- Ordonanța Guvernului nr. 23 din aprilie 2013 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismelor financiare SEE 2009-2014;
- Ordinul 1683/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 23/2013.

Întrebările frecvente și răspunsurile vor fi publicate pe pagina web a OP, la adresa <http://www.frds.ro/>. Acestea vor fi actualizate regulat, în funcție de întrebările primite de la potențialii aplicanți.

În perioada în care apelurile de proiecte sunt deschise, OP oferă servicii de tip help-desk potențialilor PP și partenerilor lor. Trei experți care activează la sediul central și la sediile celor două sucursale, cu sprijinul tehnic al tuturor departamentelor OP, oferă aceste servicii.

Aplicanții pot transmite întrebări, nu mai târziu de 10 zile lucrătoare până la termenul limită anunțat pentru depunerea proiectelor. Întrebările pot fi puse pe site, prin e-mail sau prin telefon, iar OP va răspunde pe loc în cazul conversației telefonice sau în maximum 3 zile lucrătoare de la primirea mesajului (mai ales dacă răspunsul necesită un răspuns mai elaborat).

PP interesați în transmiterea unor proiect pot de asemenea să solicite informații, clarificări sau asistență pentru pregătirea propunerii de proiect direct la sediile OP.

Contacte:

1) Fondul Român de Dezvoltare Socială

Telefon: 021 315 34 40; 021 315 34 15

E-mail: office@frds.ro

Adresă pagină web: <http://www.frds.ro/>

Adresa poștală: București, sector 3, str. Eugeniu Carada, nr. 1, etaj 3.

Persoană de contact help-desk: Elena Mihalache

2) Fondul Român de Dezvoltare Socială - sucursala Alba-Iulia

Telefon: 0726 248 971

E-mail: frdsalba@yahoo.com

Adresa poștală: județul Alba, Alba-Iulia, str. Miron Costin, nr. 2, apt. 6, camera nr.1

Persoană de contact help-desk: Adriana Todorean

3) Fondul Român de Dezvoltare Socială - sucursala Iași

Telefon: 0723 633 871

E-mail: frdsiasi@yahoo.com

Adresa poștală: căsuța poștală nr. 2731, Oficiul Poștal nr.12, Iași, județul Iași

Persoană de contact help-desk: Valentina Paraschiv